

LLIBRES LA RESSENYA
Cada oliva és un estel fos,
 de M. Pogacar i Dinko Telecan:
 “Una constatació que la
 diversitat lingüística és un dels
 trets que més exemplarment
 ens defineix com a humans” / 1

**ENTREVISTA AMB
 JULI ALANDES:**
 “Som un escriptor
 molt despreocupat” / 3

**Amb
 bones
 paraules**

Per GABRIEL BIBILONI

«Diguem només
 per a respondre al nostre
 interpellant que preferim
 la forma *sondatge*
 (com *blocatge*, *blindatge*,
mostratge o *sabotatge*)» / 6

CINEMA
Di Di Hollywood:
 “Una pel·lícula que aspira
 a convertir-se en un gran
 drama humà, però que acaba
 sent un perillós exercici
 de grandiloqüència” / 7

L'ESPÍRIT

ZONNCULTURNL

Fa uns mesos es va publicar el llibre de poemes *Cada oliva és un estel fos*, sorgit del dinovè Seminari de Traducció Poètica de Farrera: una sèrie de jornades de treball en què un grup de poetes catalans es reuneixen i col·laboren amb dos poetes estrangers dels quals tradueixen uns quants poemes

CADA OLIVA ÉS UN ESTEL FOS

La beneïda maledicció de Babel

Text: **Pere Antoni Pons**
 dantesllobina@hotmail.com

Segons el mite de la Torre de Babel, la diversitat lingüística és un càstig insuportable, una maledicció impossible de conjurar, el motiu i l'origen de tots els desastres i tots els mals -malentesos perdurables, odis ètnics, disputes i guerres de tota índole- que han assotat històricament l'espècie humana.

Fins a un cert punt, és evident que el mite de Babel relata una nova expulsió del paradís, equiparable a la que patiren Adam i Eva, però a un nivell col·lectiu i purament terrenal. Vull dir que, si abans de mossegar la poma, Adam i Eva existien plàcidament instal·lats en la gràcia de Déu, l'espècie humana va viure també durant un temps en la gràcia que suposava formar, tota sencera, una comunitat forta, homogènia i compacta, amb objectius compartits i una concepció uniforme del món.

Aquesta homogeneïtat comunitària i harmoniosa va durar només mentre “tota la terra se servia d'una mateixa llengua i d'unes mateixes paraules”. Tot va canviar quan els homes i les dones que s'establiren a la terra de Seenar es digueren: “edifiquem-nos una ciutat i una torre el cim de la qual arribi fins al cel, i fem-nos un nom a fi que no ens dispersem per tota la terra”.

Conscient que la unió fa la força i que la millor defensa és un bon atac -per dir-ho amb dues màximes *cruyffistes*-, aleshores Jahvé va decidir que tant bon rotllo i tanta entesa entre uns i altres podia acabar resultant perjudicial per a la seva omnipotència i va prendre una resolució que no tan sols va determinar el curs de la història sinó també -moltíssim més important- el de l'agenda política espanyola. Aquesta resolució va ser confondre el llenguatge dels homes per tal que no es poguessin entendre entre ells i per així obligar-los a dispersar-se per tota la terra.

El que Jahvé no devia imaginar-se de cap de les maneres és que, al cap de molts anys, hi hauria alguna gent -no una majoria aclaparadora, però sí una minoria selecta, formada

per homes i dones equànimes i intel·ligents: els millors entre els millors- que comprendrien que aquella maledicció babèlica era en realitat una benedicció, una obligació de riquesa i de pluralitat, el punt de partida del nostre món fabulosament multiforme.

És clar que no tot és per tirar coets (Jahvé no tenia ni un pèl de beneït, i sabia el que es feia). La diversitat de llengües, el multilingüisme, pot ser causa d'incomunicació i de confusió, certament. Tanmateix, per evitar que ho sigui i que en causi, disposem de la traducció: “l'única llengua internacional possible”.

Tot això ve a tomb perquè fa uns mesos es va publicar el llibre de poemes *Cada oliva és un estel fos*, sorgit del dinovè Seminari de Traducció Poètica de Farrera. El tal Seminari se celebra en un lloc idíl·lic de mitja muntanya. Consisteix en una sèrie de jornades de treball en què un grup de poetes ca-

**Els millors entre els millors
 comprendrien que aquella
 maledicció babèlica era
 en realitat una benedicció,
 una obligació de riquesa
 i de pluralitat**

talans es reuneixen i col·laboren amb dos poetes estrangers dels quals tradueixen uns quants poemes. Els poetes estrangers que han protagonitzat el Seminari d'enguany han estat els croats

Marko Pogacar (Split, 1984) i Dinko Telecan (Zagreb, 1974). Entre els catalans que hi han participat com a traductors, hi ha Andreu Gomila, Albert Balasch i Àngels Gregori, entre altres, els quals han treballat sota la batuta d'Àngel Igelmo i Pau Sanchis.

La poesia de Pogacar barreja les referències polítiques amb el sentiment amorós, tot regat amb unes dosis considerables d'ironia, la qual es fa palesa en unes imatges que són alhora impactants i divertides: “la tarda migpartida com Corea”. Els seus millors poemes tenen un to d'impertinència simpàtica. Seguint el precepte més elemental de la postmodernitat, Pogacar fa que en els seus textos hi convisquin referències de tota mena: des de Newton fins a Klaus Kinski i Mick Jagger. La poesia de Telecan té també un aire polític, que no pren forma de denúncia ni de compromís sinó de comentari mordaç, vagament irat o cínic. És força menys intens i enginyós que el seu compatriota, però el desencant de la seva veu sona, potser, una mica més autèntic.

Cada oliva és un estel fos és un llibre interessant perquè ens descobreix dos joves poetes croats, però sobretot perquè ens permet constatar de nou que la diversitat lingüística -i l'esforç per superar-ne els inconvenients sense exterminar-ne les virtuts- és un dels trets que més exemplarment ens defineix com a humans.

Cada oliva és un estel fos
 Marko Pogacar i Dinko Telecan

Institució de les Lletres Catalanes, Barcelona, 2010
 102 Pàg. / 8 €